

Základní škola a Mateřská škola Hrabová, okres Šumperk, příspěvková organizace

Hrabová 52, 789 01 Zábřeh

Tel. 583449138

IČO 75029405

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Respektovat a být respektován

Projednán na pedagogické radě dne 27. 8.2019

Schválen školskou radou dne 2. 9. 2019 s účinností od 2. 9. 2019

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ZŠ a MŠ Hrabová č. j. ŠH-186/2019

1.2 Předkladatel

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Hrabová, okres Šumperk, příspěvková organizace**

Adresa školy: **Hrabová 52, 789 01 Zábřeh**

Jméno ředitele: **Jana Vondálová**

Kontakty: **tel.: 583 449 138**
e-mail: jana.vondalova@skolahrabova.cz

1.3 Zřizovatel

Název: **Obec Hrabová**

Adresa: **Obec Hrabová, 789 01 Zábřeh**

Kontakty: **tel.: 583 449 028**
e-mail: obec@hrabova.cz

Platnost dokumentu: **2. 9.2019 (nahrazuje ŠVP pro zájmové vzdělávání z 1. 9. 2017)**

Podpis ředitele: _____

Razítko školy: _____

1.4 Motivační název

Respektovat a být respektován

1.5 Další údaje

IČO: 75 02 94 05

IZO: 120 300 770

RED-IZO: 600 148 009

2. Charakteristika zařízení

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmově - vzdělávací činnosti, odpočinku a rekreace dětí. Družina organizuje zájmové vzdělávání především pro žáky naší školy přihlášené k pravidelné docházce.

Školní družina je součástí školy, nachází se v jejím přízemí, kde jsou pro její činnost vyhrazeny dvě herny. V odpoledních hodinách jsou k dispozici prostory celé školy (jídlna, třídy, klubovna). K pohybovým aktivitám slouží zahrada ZŠ a MŠ, dětské hřiště, fotbalové hřiště, tělocvična i les. Materiální vybavení ŠD je na velmi dobré úrovni.

Prostory školní družiny bývají dětem k dispozici ráno, ve volných dopoledních hodinách a odpoledne zpravidla do 16:00. Její místnosti dále využívají pro svou činnost i ostatní zájmové kroužky.

Naše školní družina se v návaznosti na ŠVP školy zaměřuje především na oblast environmentální a osobnostně-sociální výchovy, dále rozvíjí některá témata projektové výuky a aktivně se podílí na organizaci školních a mimoškolních akcí (viz výroční zpráva školy). Je zapojena do celostátních i mezinárodních projektů (Recyklohraní, Ekoškola, Olympijský víceboj, Česko čte dětem, Čtení pomáhá). Velmi úzce spolupracuje s MŠ, rodiči i ostatními partnery školy.

3. Konkrétní cíle vzdělávání

- rozvíjíme potřebu účelného trávení volného času, vlastních zájmů a zálib
- vytváříme návyky pro udržení zdravého životního stylu
- usilujeme o vytvoření kladného vztahu k přírodě
- vedeme děti k uvědomění si potřeby přírodu chránit
- objasňujeme si smysluplnost požadavků (proč se má něco udělat)

- vytváříme si pravidla a hranice chování
- poskytujeme zpětnou vazbu – pokud je třeba něco zlepšit či napravit, ukazujeme si jak
- oceňujeme správné chování a úsilí

- přispíváme k rozvíjení a uspokojování potřeby sebeúcty
- rozvíjíme zdravé sebevědomí
- procvičujeme umění se rozhodnout a poskytujeme možnost si vybrat
- posilujeme vnitřní motivaci a učíme se důležitým dovednostem a návykům pro život
- poznáváme, že mít emoce je v pořádku, přijímáme je jako součást života

- procvičujeme efektivní komunikační dovednosti
- naše vzájemné vztahy zakládáme na důvěře a vzájemném respektu
- uspokojujeme potřebu bezpečí a sounáležitosti spoluprací dětí
- zajišťujeme bezpečné klima péčí o dobré vztahy mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými

4. Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávacím cyklem našeho školního vzdělávacího programu je období školního roku, které je časově a tematicky rozděleno podle čtyř ročních období. Jednotlivá období jsou nadále členěna na týdenní plány činnosti ŠD. Celý časový i tematický plán se přizpůsobuje dle potřeby celoročnímu plánu školy.

Příležitostná činnost: Zahájení celoročního projektu - podzim
 Světový den Ekoškol - podzim
 Vánoční setkání s rodiči – zima
 Maškarní karneval - zima
 Projekt Vajíčko – jaro
 Den Země - jaro
 Slavnostní odpoledne spojené s ukončením projektu – léto

5. Formy vzdělávání

Ve školní družině využíváme těchto forem výchovně-vzdělávací práce:

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost (je určena dětem - žákům naší školy - přihlášeným k pravidelné docházce do ŠD)
- příležitostnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost (je určena přihlášeným dětem i ostatním účastníkům - rodiče, kamarádi)
- osvětovou činnost- poradenská a informační činnost v oblasti prevence sociálně-patologických jevů (je určena dětem i rodičům)
- individuální činnost – zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí (pro všechny žáky)
- spontánní činnosti (především pro žáky přihlášené k pravidelné docházce)

6. Obsah vzdělávání

6.1 Integrovaný blok – Podzim

<p><u>Odpočinková činnost</u></p> <p>Individuální četba – knížky, časopisy. Omalovánky. Stolní, společenské a tvořivé hry podle výběru. Podzimní hádanky. Spontánní hry dětí.</p>	<p><u>Rekreační činnost</u></p> <p>Hry na hřišti. Vycházky do přírody spojené s prohlubováním vlastivědných a přírodovědných poznatků. Spontánní hry na hřišti, na zahradě, v družině. Stolní a společenské hry.</p>
<p><u>Výtvarná a pracovní činnost</u></p> <p>Výrobky z přírodních materiálů. Sběr papíru, třídění odpadu. Sbírání a sušení lesních plodů. Podzimní tradice a zvyky. Průběžný úklid okolí školy a školky.</p>	<p><u>Přírodovědná činnost</u></p> <p>Projekt Les ve škole – škola v lese, Ekoškola. Pozorování podzimní přírody, kalendář přírody. Zásady správného houbaře. Výprava za bylinkami. Práce na poli, v zahradě, v sadu.</p>
<p><u>Sportovní činnost</u></p> <p>Průpravná cvičení pro zvládnutí míčových her a atletických disciplín. Jednoduché míčové hry. Hry s lanem, se švihadly.</p>	<p><u>Společensko-vědní činnost</u></p> <p>Návštěva knihovny spojená s vypůjčením knih. Podzimní výstava. Návštěva muzea nebo kina. Etická výchova.</p>
<p><u>Sebeobslužná činnost</u></p> <p>Udržování pořádku v šatně, ve svých věcech na lavici, v aktovce. Úklid hraček v družině. Správné stolování v jídelně.</p>	<p><u>Příprava na vyučování</u></p> <p>Didaktické hry. Orientace ve škole. Dopravní výchova.</p>
<p><u>Hudební činnost</u></p> <p>Hudebně pohybové hry. Cvičení pro správné dýchání a držení těla.</p>	<p><u>Turisticko-branná činnost – Zálesák</u></p> <p>Orientace podle pochodových značek a s buzolou. Druhy ohňů, vaření v přírodě. Uzlování, KPZ.</p>

6.2 Integrovaný blok – Zima

<p><u>Odpočinková činnost</u></p> <p>Společenské hry, karty, pexeso. Společné a individuální čtení z knih a časopisů. Zimní omalovánky. Spontánní hry dětí. Hry se stavebnicemi.</p>	<p><u>Rekreační činnost</u></p> <p>Vycházky za zimními zábavami dětí. Hry na sněhu. Deskové a společenské hry.</p>
<p><u>Výtvarná a pracovní činnost</u></p> <p>Zimní tradice a zvyky. Vánoční dílna. Příprava maškarního karnevalu.</p>	<p><u>Přírodovědná činnost</u></p> <p>Les ve škole – škola v lese, Ekoškola. Pozorování zimní přírody, stopy zvěře, pobyťová znamení. Kalendář přírody. Přikrmování zvěře, péče o ptačí krmítka na zahradě.</p>
<p><u>Sportovní činnost</u></p> <p>Zimní hry a sporty v přírodě. Hry v tělocvičně – sportovní, závodivé, úpolové.</p>	<p><u>Společensko-vědní činnost</u></p> <p>První pomoc spojená s praktickými ukázkami ošetření drobných poranění, volání na tísňová čísla. Etická výchova.</p>
<p><u>Sebeobslužná činnost</u></p> <p>Vhodné a nevhodné oblečení k různým příležitostem. Chování o přestávkách, při stolování. Úklid hraček v ŠD.</p>	<p><u>Příprava na vyučování</u></p> <p>Didaktické hry. Dopravní výchova.</p>
<p><u>Hudební činnost</u></p> <p>Cvičení pro správné dýchání a držení těla.</p>	<p><u>Turisticko-branná činnost – Zálesák</u></p> <p>Uzlování, šifrování. Zálesácké zkoušky. Péče o krmítka na zahradě a krmelce v lese. Výroba ptačích krmítek.</p>

6.3 Integrovaný blok – Jaro

<p><u>Odpočinková činnost</u></p> <p>Relaxační hry na koberci. Stolní a společenské hry. Spontánní hry dětí. Společné a individuální čtení. Omalovánky – jarní motivy.</p>	<p><u>Rekreační činnost</u></p> <p>Hry podle výběru dětí – na hřišti, na zahradě. Stolní a společenské hry.</p>
<p><u>Výtvarná a pracovní činnost</u></p> <p>Jarní tradice a zvyky. Přesazování pokojových květin, úklid na zahradě. Sběr papíru, třídění odpadu. Péče o pořádek v okolí školy a školky.</p>	<p><u>Přírodovědná činnost</u></p> <p>Les ve škole – škola v lese, Ekoškola. Výchova k zodpovědnému vztahu ke zvířatům. Základní společenstva našeho regionu. Třídění organizmů. Práce s klíči a atlasy.</p>
<p><u>Sportovní činnost</u></p> <p>Průpravné hry k zvládnutí atletických disciplín. Míčové hry na hřišti. Hry s netradičními pomůckami.</p>	<p><u>Sebeobslužná činnost</u></p> <p>Péče o pořádek ve školních věcech. Úklid hraček v ŠD.</p>
<p><u>Společensko-vědní činnost</u></p> <p>Návštěva knihovny spojená s besedou a vypůjčením knih. Nácvik vhodného chování při kulturních představeních. Význam zdraví, chování ke starším lidem.</p>	<p><u>Příprava na vyučování</u></p> <p>Didaktické hry. Dopravní výchova. Přivolání pomoci v případě ohrožení.</p>
<p><u>Hudební činnost</u></p> <p>Hudebně- pohybové hry. Dechová cvičení.</p>	<p><u>Turisticko-branná činnost – Zálesák</u></p> <p>Pochodové a vlastivědné značky. Práce s mapou a buzolou. Druhy ohňů a vaření v přírodě.</p>

6.4 Integrovaný blok – Léto

<u>Odpočinková činnost</u> Společenské a tvořivé hry. Společné čtení a vyprávění. Stolní hry, hry se stavebnicemi.	<u>Rekreační činnost</u> Hry na zahradě MŠ. Volné hry dětí v přírodě.
<u>Výtvarná a pracovní činnost</u> Kreslení v přírodě. Batikování a práce s textilními barvami.	<u>Přírodovědná činnost</u> Les ve škole – škola v lese, Ekoškola. Hry v lese. Zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě.
<u>Sportovní činnost</u> Sportovní hry na hřišti. Cyklistická abeceda.	<u>Společensko-vědní činnost</u> Dopravní výchova. Rizika a mimořádné události v přírodě.
<u>Sebeobslužná činnost</u> Udržování pořádku na svém místě v šatně, ve třídě. Hygiena po použití WC, před jídlem. Úklid hraček v ŠD.	<u>Příprava na vyučování</u> Hádky, křížovky, rébusy a hlavolamy.
<u>Hudební činnost</u> Písničky na prázdniny.	<u>Turisticko-branná činnost – Zálesák</u> Stavění jednoduchých přístřešků či stanů. Tábornické dovednosti, zálesácká burza.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při výchově a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme individuální formu integrace, tzn. začlenění jednoho nebo více dětí do běžných aktivit ŠD. Pro úspěšnou integraci jsme schopni vytvořit tyto podmínky:

V oblasti personální:

- dostatečné personální zajištění aktivit

V oblasti materiální:

- vybavenost speciálními didaktickými a kompenzačními pomůckami
- zajištění zápůjčky potřebného materiálního vybavení.

V oblasti organizační:

- spolupráci s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využití poradenské pomoci školy, spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, orgánem sociálně právní ochrany dítěte.
- zajištění informovanosti odborné i laické veřejnosti o nabídce integrovaného zájmového vzdělávání
- spolupráci s organizacemi zaměřenými na podporu osob se zdravotním postižením či zdravotním nebo sociálním znevýhodněním

8. Podmínky pro vzdělávání nadaných účastníků

Pro rozvoj mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů jsme schopni se zaměřit na zájmové vzdělávací aktivity na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální i emocionální inteligence. Jsme schopni vytvořit podmínky k zařazení účastníka do aktivit určených vyšším věkovým skupinám. Pravidelným vzděláváním pedagogických pracovníků můžeme také zajistit odbornou připravenost a spolupráci se školským poradenským zařízením i se školou.

9. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku naší základní školy. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce.
- Nejvyšší počet účastníků je třicet. Docházka přihlášených žáků je povinná. Každou nepřítomnost je nutno řádně omluvit. Výjimečně lze uvolnit žáka dříve jen na písemnou žádost, která musí obsahovat datum, hodinu odchodu a podpis. Bez této žádosti není žák uvolněn.
- Ze ŠD si přebírají zákonní zástupci děti osobně (mohou uvést i další osoby oprávněné k vyzvednutí) nebo mohou písemně požádat, aby dítě odcházelo ze ŠD samo v určenou hodinu. Písemná žádost (na celý školní rok) je také nutná při uvolňování žáka na mimoškolní aktivity.
- Do ŠD se žáci přihlašují písemně (na začátku školního roku, vždy první dva dny školního roku). Dítě je možné odhlásit kdykoliv během roku (opět písemná žádost zákonných zástupců).
- Žáci ŠD se řídí pravidly vnitřního řádu školy a dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje ani svých spolužáků.
- Součástí pravidelné činnosti je účast dětí na víkendových akcích, soutěžích, prezentacích a výstavách.

- Ukončení činnosti naší družiny na závěr roku má formu společně připraveného programu pro rodiče a děti MŠ a ZŠ. Účastníci zájmového vzdělávání zde dostávají svá portfolia a vyhodnocení účasti v celoročním projektu. Jsou oceněni za aktivitu při organizování běžné činnosti v ŠD (jako jsou úklidy, péče o zvířata, atd.).
- Po dohodě s vychovatelkou se mohou činnosti ŠD zúčastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení k pravidelné docházce. Tito jsou zaznamenáni do docházky nepravidelné.
- Zákonní zástupci jsou seznámeni s řádem ŠD při zápisu do ŠD. S vychovatelkou řeší vzniklé problémy osobně při vyzvednutí žáka nebo písemnou formou. Rodiče mohou ŠD po dohodě s vychovatelkou navštívit, zapojit se s dítětem do činnosti a jsou zváni na příležitostné akce ŠD.
- Příkazem ředitelky školy č. 6/05 se ruší úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině.

10. Popis materiálních podmínek

Školní družina je součástí školy. Budova školy je dvoupodlažní. V přízemí se nacházejí dvě herny družiny, z nichž jedna slouží dopoledne jako I. třída. Herny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, deskovými hrami, časopisy, knihami, sportovním náčiním. Pro činnost v odpoledních hodinách využíváme někdy i další místnosti a chodby budovy školy, které jsou velmi dobře vybaveny i pro trávení volného času. K pobytu venku nám je k dispozici zahrada ZŠ a MŠ, dětské hřiště, fotbalové hřiště, tělocvična a blízký les.

Materiální vybavení ŠD je na výborné úrovni, využíváme i potřeby pro TV a VV, které se snažíme neustále doplňovat a modernizovat.

O prostředí družiny se děti samy starají, pečují o pokojové květiny, mají pravidelné služby o hračky a podílejí se na výzdobě.

11. Popis personálních podmínek

Pedagogický sbor naší školy je tvořen čtyřmi kvalifikovanými učitelkami 1. stupně a dvěma kvalifikovanými vychovatelkami školní družiny. Dle potřeby využíváme i funkce pedagogického asistenta. Náš kolektiv se v posledních dvou letech obměnil a rozrostl díky počtu dětí. Daří se nám udržovat vynikající pracovní vztahy a vysokou mírou tvořivosti a pracovního nasazení. Pro dobrý chod školy považujeme za důležitou spolupráci pedagogických i provozních zaměstnanců ZŠ a MŠ. Za zájmové vzdělávání v naší škole zodpovídají dvě kvalifikované vychovatelky školní družiny, které umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků. Mají organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností. Dokáží vybranými aktivitami v účastnících činnosti vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti. Znají bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti. Svoji odbornost si průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem.

12. Popis ekonomických podmínek

Úplata za zájmové vzdělávání byla příkazem ředitelky školy č. 6/05 zrušena. Materiální vybavení potřebné pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání je pořizováno ze státního rozpočtu, z příspěvků zřizovatele na provoz, z rodičovského příspěvku, ze sponzorských darů včetně Spolku Habr. Vzhledem k tomu, že je školní družina organizačně i svým umístěním spojena s činností ZŠ, nejsou náklady na provoz zájmové činnosti vyčísleny.

13. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- činnost družiny je plánována podle ročního plánu v týdenních cyklech tak, aby odpovídala požadavku odpočinku, relaxace a zájmových činností dětí
- stravování žáků probíhá ve školní jídelně, která je umístěná v přízemí, naproti ŠD
- na dostatečné stravovací návyky dbá u oběda pedagogický dozor dle rozpisu
- pitný režim je zajištěn částečně rodiči a částečně sponzoruje Spolek Habr
- herny školní družiny slouží po obědě k odpočinkové a zájmové činnosti
- pro svou činnost využíváme zahrady ZŠ a MŠ, dětské hřiště, fotbalové hřiště, tělocvičnu a ostatní prostory školy
- součástí ŠD je umývárna a sprchový kout
- lékárnička pro poskytnutí první pomoci je umístěna v ředitelně, mobilní lékárničku s nejnnutnějšími věcmi k ošetření drobných úrazů, si nosíme s sebou ven
- v případě nemoci a úrazu má vychovatelka seznam telefonních kontaktů na zákonné zástupce žáků a ovládá základy první pomoci
- důležitá telefonní čísla jsou vyvěšena na nástěnce na horní chodbě a v ředitelně školy
- na začátku školního roku a průběžně při nových činnostech jsou žáci poučeni o bezpečnosti a vhodném chování
- nebezpečná místa ve škole si s dětmi společně mapujeme a označujeme

Psychosociální podmínky:

- příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince
- činnost vycházející ze zájmu dětí
- věková přiměřenost, motivující hodnocení a dostatečná zpětná vazba
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast dětí na životě školní družiny
- včasná informovanost dětí i jejich rodičů o činnosti družiny

14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je zveřejněn na webových stránkách školy: www.skolahrabova.cz a v tištěné podobě u vedoucí vychovatelky školní družiny.